
Nowy nabytek muzeum

W ostatnim czasie do zbiorów muzeum zakupiona została kolejna praca do kolekcji malarzy emigracyjnych - żołnierzy powstania listopadowego. Jest nią akwarela Teofila Kwiatkowskiego, *Bez tytułu [Scena rodzajowa. Młoda kobieta (Izabela z Czartoryskich Działyńska?) z trojgiem dzieci]*. Nawiązuje ona do akwareli pochodzącej z *Albumu Gołuchowskiego* ze zbiorów rysunków Muzeum Narodowego w Warszawie. Jest pięknie malowana; wyróżnia ją sposób potraktowania detali zdobionych z precyzją złotem, m.in. paski w ubraniach dzieci, biżuteria, np. spinka we włosach dziewczynki, naszyjnik, broszka na sukni kobiety, a także guziki. W tym zakresie stanowi przykład mistrzowskiego operowania przez autora pracy technikami miniaturzysty. Takie potraktowanie detali wpływa na wyjątkowość tej akwareli. Uroku dodaje jej również finezja w malowaniu twarzy dzieci i kobiety.

Autor pracy związany był blisko z kręgiem rodu Czartoryskich, przyjaźnił się z Fryderykiem Chopinem, Teofilem Lenartowiczem oraz pozostawał w kontaktach z Adamem Mickiewiczem czy Cyprianem Kamilem Norwidem. Zostali oni, nieraz wielokrotnie (szczególnie Chopin), utwraleni na portretach, które Kwiatkowski tworzył.

Kwiatkowski poświęcił swym protektorom kilkadziesiąt prac. Malował m.in. księcia Jerzego Adama Czartoryskiego, Marcelinę Czartoryską, Jana Działyńskiego, Izabelę Czartoryską, późniejszą Działyńską. Tę ostatnią przedstawiał w scenach rodzajowych, zajętą zabawą z dziećmi w Hôtel Lambert, w którym prowadziła szkołkę dla dzieci, bądź alegorycznych, ukazaną w postaci anioła; Kwiatkowski malował ją na miniaturach i nadawał jej rysy symbolicznym postaciom Polonii. Jest ukazana również w *Polonezie Chopina*.

Autor pracy - Teofil Kwiatkowski (1809-1891) w powstaniu listopadowym służył w szeregach słynnego 4 Pułku Piechoty Liniowej, tzw. Czwartaków. Walczył pod Olszynką Grochowską, Dębem Wielkim i Ostrołęką. W konsekwencji tego, wraz z tysiącami innych powstańców, udał się na emigrację do Francji, gdzie pozostał do końca życia. Takich artystów, o różnej skali talentu, wyemigrowało na Zachód Europy ponad stu. W latach 1839-1881 T. Kwiatkowski wystawiał na Paryskim Salonie, odnosząc co najmniej dwukrotnie sukces. Zainteresowania muzeum tym artystą spowodowane jest również faktem, że urodził się na Mazowszu, w Pułtusku. W korespondencji, którą prowadził z Teofilem Lenartowiczem zachowały się ślady ich tęsknoty za krajem lat młodości i wspomnień Mazowsza, w tym Kurpi. A sam Lenartowicz poświęcił Teofilowi Kwiatkowskiemu wiersz pt. *Coś tam o Kurpiach*. Malował również pejzaże francuskie. Ze szczególną pieczołowitością i maestrią posługiwał się akwarelą, łącząc ją nieraz z pastelem czy gwaszem.

Muzeum Kultury Kurpiowskiej w Ostrołęce od niedawna tworzy kolekcję malarzy-żołnierzy listopadowych. Dzięki dotacji Samorządu Województwa Mazowieckiego, w 2017 roku, zakupiliśmy dwie prace Karola Malankiewicza (uczestnika bitwy pod Ostrołęką) oraz trzy prace Teofila Kwiatkowskiego. Pisaliśmy o nich na naszej stronie. U progu 2018 roku muzeum zakupiło jedną pracę Kwiatkowskiego z własnych funduszy, a dzięki dotacji Samorządu Województwa Mazowieckiego prezentowaną tu akwarelę. Zgromadzone dotychczas prace malarzy emigracyjnych będzie można obejrzeć na wystawie stałej w MKK, którą otworzymy na początku października tego roku.

Barbara Kalinowska

